

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ em.-ként 6 fillér.
többesbőri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenként
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Husvét.

(F-i.) A természet újraébredése cso-
dálatos gyönyörrel illeti meg a husvét
ünnepeén örvendező keresztény lelket.

Az üdv fuvalma árad szét mindenfelé.
A természet és Krisztus feltámadásának
szemléletéből fakadó kedves hangulat szállja
meg a szíveket. A napsugár csókja életet
fakaszt, az elrothadt mag csirát hajt, a
meghalt állati szervek erőhöz jutnak, lomb,
virág, dal ékesíti föl lassankint az enyészett
sivár mezejét. . . És a megsiratott szikla-
üreg visszaadja a megfeszített Igazságot:
Békesség nektek. Ne féljete!

Ebben a magasztos hangulatban hit,
erő, bátorság szállja meg szívünket; a bi-
zalom odavezet a Megváltó szentséges alak-
jához, ki a mi reménységünk és erőssé-
günk, mert — az Apostol szerint — *ha
Krisztus fel nem támad, akkor haszontalan a
mi hitünk.*

Méltán kiálthatunk föl tehát a solosma
szavaival: *E nap az, melyet az Úr szerze;
örvendjünk és vigadjunk azon!*

Az emberi művelődés Krisztussal lépi
át az antik-kor mesgyéjét. Hiába kutatunk
a régi romok között, a világot megváltó
szeretetet s az ebben gyökerező elveket,
igazságokat, seholse találjuk meg. Ezeket
Krisztus, az emberiség Megváltója, hozta
magával. Az ő keresztthalála és milliók vér-
tanúsága pecsételte meg. Így jött létre a
kereszténység, mely új élet, új rendszer,
új társadalom alapját vetette meg. Ezen az

alapon épültek fel a művelt államok, mert
a kereszténység tanainál szebb ideálokat
nem talált még az emberiség.

Minden rendszer leginkább azon az
alapon állhat fenn, melynek létét, erejét kö-
szönheti. A pozitív hitnek erős lelke, igaz
erkölce van. Nem a külső látszat, hanem
a lelkiismeretünkben megnyilatkozó Isten
sugalma szerint diktálja a jót, a kötelessé-
get. Így nevelődik a jó ember, ki mellett
annyi „művelt nagyság” bukik el az élet po-
rondján. Jaj, annak az országnak, melynek
népét nem a vallás-erkölcsi elvek kormá-
nyozzák!

Ifjabb Dumas 1870. december 14-én
kelt levelében, többek közt így ír: „Tudjá-
tok-e miért győznek azok (a poroszok) a
franciák hősiessége dacára? Mert ők még
hisznek egy felsőbb valóságban, mi pedig
nem. Mi Homérotól kezdve Goetheig, Hele-
nától Gretchenig mindent kigunyoltunk és
megszentségtelenítettünk. Istenről nem is
szólok, ezt már régen száműztük oltáraink-
ról, de Vilmos király kegyeibe fogadta és
ez csak előnyére vált. . . Hova tűntek Pá-
risból a saragossai nők? Hja, ha nincs Is-
ten, nők sincsenek; ha nők sincsenek, nincs
család, nincs haza; ha pedig nincs haza,
nincsenek férfiak.”

Bizony, nem tagadhatjuk el, hogy a
pozitív vallás erősítette meg Németorszá-
got s tette diadalmassá a mostani köny-
nyelmű és vallástalan Franciaország felett. . .

Nekem sohasem imponál a lángész,
ha nincs mellette szívjóság. Ugy láttam,

ugy tapasztaltam, hogy a nemes érzés a
vallásos szív talajában termeli a szebb
egyéni és társadalmi erényeket. . . És mi-
kor a szív jósága felemeli a népeket, fogé-
konyvá teszi az ideálok iránt: ott a haza,
a társadalom haladása biztosítva van.

Nem láttatok-e, hogy az Isten-nélküli-
ség, miképp kergeti romlásba, testi lelki el-
fajulásba, hamis eskübe és minden rosszba
a népet, ha szívéből kiirtjátok a vallást?

Mi marad meg neki, ha kizavarjátok a
templomból, hova nehéz munkája után
üdülni, vigasztalódni jár?

Tudjátok meg, hogy míg a földön tö-
vis, bánat, köny, küzdelem leend; míg a
boldogság utáni vágy (siron innen, siron
tul) dobog a szívekben: mindig Jézus sze-
retete lesz az a forrás, melyből a föld ti-
kadt vándora enyhet, vigasztalást merit-
het. . . Csak ő mondhatta el magáról: *Én
vagyok az út, az igazság, az élet!*

Minden boldogulásunk a szellemi ja-
vak kialakulásában áll. Ebben pedig a tiszta
erkölcs a legbiztosabb alap. Ezt az alapot
erősítsük a nép között. Csakis így módon
fogjuk megakadályozni testi és lelki sze-
génységét, pusztulását. Ez volna az igazi
élet — feltámadása hazánknak is, melyet
annyi nehéz századokon keresztül az Is-
tenbe vetett erős hit tartott fenn.

*Támadjunk föl tehát a közönyösség halá-
lából az anyagi és erkölcsi munka nemes éle-
tére. Bizony mondom, ez lesz a mi legszebb
husvét-i ünnepünk!*

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

A kávéház tündére.

— Eugene Chavette. —

A „Székely-Udvarhely” számára fordította:
Ferencz Tivadar.

Igen uram, lapozgassa csak végig a minisz-
teriumnak nyilvántartási naplóját és meggyőződ-
hetik arról, hogy husz évi szolgálatom alatt egy-
szer sem mulasztottam egy percet — és mégis
azt mondom:

— A pontosság egy átkozott dolog?

Veszedelemes az olyan ember, aki zseborá-
ját a kezében tartva, a kiszabott időben meg-
érkezik és önnek azt mondja:

— Nemde! Pontos ember vagyok!

Ilyen ember csak magának árt, embertár-
sainak pedig kellemetlen. Igen, másoknak kelle-
metlen, mert azt hiszik az emberek, hogy ön
dolgozott valamit megérkezésük előtt; pedig arra
ön nem is gondolt, tehát pontosságával csak fel-
kelti mások irigységét. De magának is árt, mert
ön nagyon jól tudja, hogy nem akart hozzáfogni
valami új dologhoz — az utolsó tíz percben és
így ezt a drága időt csak haszontalanul töltötte a
hivatalban.

Igen uram, én, aki husz évi hivatalos mű-
ködésem alatt az egész környezetem valamennyi
órájának szabályozója voltam, csak ismételhetem:
A pontosság egy átkozott dolog!

De én abból kigyógyultam, mert maga a pon-

tosság volt az, amely megfosztott engem életem-
nek legszebb ábrándjától: a szerelemtől és ki-
szolgáltatott — a buskomorságnak.

*

Hallgasson meg is ítéljen.

Hét hosszú éven át mindig egy és ugyan-
azon kávéházban reggeliztem. Tizenegy óra után
öt perccel beléptem a kávéházba és öt perccel
tizenkettő előtt távoztam.

Felesleges önnek elmondani, hogy mennyire
dicsért azért engem a kávéházi — pénztárosnő.
Őszintén mondván, az első elfogyasztott kávé után
— ő birta a szívemet. Vajjon pillantásom el-
árulta-e érzelmeimet? Nem tudom. De szerettük
egymást — tisztességes távolból — anélkül, hogy
egy szót váltottunk volna egymással és ez hét
évig tartott. . . igen, lépésről-lépésre közeledtem
feléje, nehogy rossz hirbe jusson.

Igen, hét évig tartott, míg a hetes számú
asztaltól, amelyet első belépésemkor elfoglaltam,
eljutottam az első számú asztalhoz, amely köz-
vetlenül ott állott a pénztár mellett. Talán fur-
csának találja uram, hogy mindig egy félórával
később jöttem — hat törzsvendég eltávozása után,
akik éppen oly pontosak voltak, mint én. Mennyi
ügyességre volt szükségem, míg ezeket a törzs-
vendégeket elriasztottam ettől a hat asztaltól, amely
elválasztott engem a pénztártól, szívem imádott-
jának trónusától!

A hatos számú asztallal nem volt sok ba-
jom, a kávéházban talált dugaszokat kezdtem fű-
részelni a tollkésemmel, ami az ideges szomszéd-

domat távozásra készítette és így a helyét elfog-
lalhattam.

Hat hónappal később megugrasztottam —
csupa véletlenségből — az ötös számú asztal
törzsvendégét is, aki nagyon babonás volt. A pin-
cér eltört egy poharat, amelynek kifolyó kávéja
előtörtte az egész asztalt és a szomszédom ijed-
ten hagyta ott — egyszer és mindenkorra — a
kávéházat.

Két nap múlva elfoglaltam a négyes
számú asztalt, amelynek törzsvendége igen szere-
tett szundikálni. Olyan ügyesen és akkora lármá-
val forgattam a székeket, hogy szomszédom ott-
hagyta rendes helyét és más kávéházba ment,
ahol nyugodtabban szundikálhatott.

A hármas számú asztal törzsvendégével egy
nap alatt elbántam. Vajas kenyereket, amely tele
volt fekete kaviár pettyekkel, belemártottam a ká-
vémba és ezen eljárásom oly élmélygést idézett
elő szomszédomnak gyomrában, hogy futva-futott
ettől a látványtól.

A kettes számú asztal! Oh! Ez az átkozott
asztal! Borsózik a hátam, ha rá gondolok! Négy
teljes évig küzdöttem ellene, míg elfoglaltam!
Ha imádozt anyagom nem bátorított volna édes
pillantásával, lemondottam volna erről az asz-
taltól.

— De hát, mondaná ön, miért nem került
el ezt a bajt és miért nem ment egy órával ko-
rábban reggelizni, amikor ez az asztal nem volt
elfoglalva? Igen, miért nem jött korábban, ami-

Krónika.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, április hó 1-én.

Az áprilisi tréfák napján, legnagyobb tréfát a természet követte el az emberiséggel. Mert, mi már hittük, hogy rövid pár nap alatt benne leszünk a tavaszi időjárás teljes pompájában s most sűrűn szakadó eső veri az ablakot, kegyetlen szél csapkodja a nyitva feledett ajtószármányakat. És nagypéntek e borus hangulatában, mikor nemcsak a természet, de az emberek lelke is gyászolja a Golgothán felállított keresztben kimúlt Isten embert, egészen megfélemezte arról, hogy még csak napokkal ezelőtt a tavasz balzsamos levegője csapott át a Dunán s ibolyát árultak az utcaszegleteken a virágáros leányok.

Az ünnepek előkészületei dominálják a közéletet. A politikai élet mozgalmait elűlték s ha Lukács László nem bocsátott volna most ki egy rendeletet az adóhátrálékok kiméletes felhajtásáról, egyáltalán nem történt volna semmi sem olyas e téren, amit feljegyezhetnének krónikámban.

A japán-orosz háborúban legközelebb szenzációs fordulatok várhatók. A japán szárazföldi hadsereg elővonulásáról érkeznek hírek, melyek szerint 15000 japán tört elő Csöngcsung felől. Az oroszok Porth-Arthuri haderejének ismét kemény küzdelmet kellett vívnia Togó admirálissal, ez esetben sikerrel, mert a japánoknak nem sikerült elzárni a kikötő bejáratát. Egyébként is Makarov tengernagy és Koropatkin parancsnok megérkezése új kedvet öntött a depriált orosz seregekbe. S hogy az oroszok milyen súlyt fektetnek erre a háborúra kitűnik abból a nagy körülményekből, melylyel minden egyéb diplomáciai függő kérdés elsimítására törekednek. Legutóbb már orosz befolyásra sikerült a Balkán helyzeten is némi könnyebbséget előidézni és főleg sikerült megtalálni a módját annak, hogy a szerb királyi udvarral megszakitott diplomáciai összeköttetést helyre állítsák. Az összeesküvő tisztek eltávolítása befejezett tény s ennek kivitele után mi sem áll útjában annak, hogy az európai udvarok rokonszenve ismét Belgrád felé forduljon.

A király legközelebbi uti terve is meglett állapítva. E szerint husvét hétfőjén Schönbrunnból Abbáziába utazik Ő felsége és április 21-én, vagy 24-én Budapestre érkezik több heti tartózkodásra.

Multkor adott tudósításom kiegészítéséül közölhetem, hogy Schwarzenberg herceg temetése Przibramban f. hó 2-án d. e. 12 órakor megvégezte.

A tavaszi kiállítás megnyílt a városligeti műcsarnokban s a vernissagé Berzeviczy minisz-

ter jelenlétében foly le. Művészi jelentősége ennek a kiállításnak legfőképp abban van, hogy ez az újabb kiállítás is fényes bizonyítja a magyar képzőművészet nagyfokú haladásának. — Érdekesnek tartom még felemlíteni, hogy az A k a d é m i a kiadta a Teleki jutalmat az „A g r i p p i n a” c. tragédiának, melynek szerzőjéül Z i g á n y Árpád író jelentkezett.

Egyebekben az ünnepi előkészületek jellemzik a főváros e napjainak eseményeit. Még az alagi löversenyek utolsó napján is látszott, hogy az emberek nem annyira szórakozni, mint inkább ünnepelni ohajtanak.

És ünnepelnék is teljes zavartalanságban, ha nem okozna nagy aggodalmakat minden embernek az a 3 napra kilátásba helyezett vízhiány, mely a vízművek bekapcsolása miatt mindjárt az ünnepek eltelével zudul a közönség gondjaira terhelt vállaira. És most kezdve a vízvezetési igazgatón, a legutolsó emberig mindenki azzal a gondolattal hajítja le fejét, hogy nem sokára vízhiány lesz és nagy szomjúság e rengeteg világ városba. Ámbár inkább hisszük, hogy csak a víznek hiánya lesz baj, de a szomjúság nem, mert hát mikor szomjazik a magyar ember?

r. l.

Az ex-lex vége. Az országos törvénytarban f. évi március hó 30-án megjelent az 1904 évre adott és szentesített nyert indemnitási törvény, mint az 1904 évi IV-ik t. cikk. Ezzel most mára törvényes rend helyre állott s végleg befejezést nyert a 13 hónapi ex-lex állapot.

Abstinencia.

Szekelyudvarhely, 1904. április hó.

A szesz italoktól való tartózkodást jelenti e műszó. A szesz italok, mint azt az alkohol elleni kongresszusok kimutatták, valóságos győzedelmes író hadjáratot visznek véghez az emberiség sorai között.

Az abstinens mozgalom, mely kezdetben csak a pálinka ellen irányult, nyugaton Németországban, majd Skandináv országokban kezdődött és Angliában folytatódott. A hatása meg is látszott, mert ezen országok erkölcsét és szokásait a jó irányzat felé teljesen megváltoztatta.

Később kiterjeszkedett az összes szesz italokra is, és hogy áldásos hatását ezen üdvös mozgalomnak az összes emberiség élvezhesse, 1885-ben Antwerpenben sikerült egy kongresszust összehívni. Bár ezen összejövetel inkább szónoklatokkal és frázisokkal, mint tényleges eredményekkel járt, két év múlva már Zürichben tartják meg sokkal eredményesebb és tartalmasabb előadásokkal, mint előbb az összejövetelt.

kor a kávéházban még senki sem volt és akkor bátran letelepedhetett volna a pénztár közelében?

Szívesen megtettem volna, ha nem lennék rabszolgája a pontosságnak. De életem olyan, mint egy jól szabályozott óra, amely semminemű eltérést nem tűr, vagyis maga a megtestesült pontosság.

De visszatérek a kettes számú asztalhoz.

A dugaszok fűrészelése, a kaviár, a székek forgatása, mindezek a dolgok haszontalanoknak bizonyultak legújabb szomszédommal szemben és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert új szomszédom, először süket, másodszor félszemű volt és azonkívül széke nem érinthette asztalát. Cselhez folyamodtam: asztalának azt a részét, amelyre nem nézhetett, teleraktam poharakkal, tányérok, palackokkal, amelyeket, ha másik oldalra akart nézni és fordult egyet, mind ledöntött. Így mindennap köztem és közte, egész kis romok emelkedtek, amelynek árát ki kellett fizetnie; a legfurcsább az volt, hogy természetesen találta — ügyetlenségét; a kávéház tulajdonosának tetszett ezen eljárásom és jó üzletet is csinált ezzel, amennyiben most már csak meg-hasad vagy eltört poharat, tányért és palackot bocsátott rendelkezésemre.

Négy év alatt a kettes számú asztalnak törzsvendége egy akkora kártérítési összeget fizetett, hogy abból egy — szerényebb igényű — vad törzsnek egész ruha szükségletét lehetett volna fedezni. Szegény, kettes számú törzsvendég! Most sajnálom. Csak később értesültem, hogy ő is szerette a pénztárnoknőt. Végre, miután az eltört tárgyak felemésztették összes vagyonát, elhatároztam magamban, hogy felkeresem egy névtelen levéllel és bocsánatot kérek: de ugyanakkor azt olvastam egy újságban, hogy egy tejes vagy hen-

tes kocsi elgázolta őt és egy pár pillanat múlva meghalt.

Még nem jutottam közvetlenül a pénztárhoz, de már érezhettem az édes illatot, amely a különböző likőrös palackokból szétáradt: de a kettes számú asztal az enyém volt és így most már csak egy asztal választott el imádott angyalomtól.

Ez volt az utolsó akadály.

Elhatároztam magamban, hogy ezen asztal törzsvendégének is kiadom az uttlevét.

Mindjárt meg is kezdtem a harcot.

*

Rettenetes ember volt az egyes számú asztal törzsvendége. Azelőtt kapitány volt a csendőrségnél; erős, edzett ember, szakállal és nagy bajusszal, kifogástalanul öltözve, előkelő fellépéssel, de rideg és magába zárkózott. Nyolc év óta járt a kávéházba, mindig ugyanezt a mondatot mondta a pénztárnosnőnek:

— Olyan vagyok, mint egy repkény: ott halok meg, ahová kerültem.

Ez nem igen biztató volt, hogy asztalát egyhamar fogom elfoglalhatni, mert külseje után ítélve, száz évig is élhet.

Szép szavakkal iparkodtam tehát őt bevonni: érdekes híreket mondtam neki és adomákkal mulattattam; de szürke bajuszát pödörve, érhangjával egyszerre csak rám rivalt:

— Eső után nem kell köpenyeg, — mondá mogorván; én ezeket a híreket és adomákat már régen tudtam.

Oh! Megesküszöm, hogy ha Franciaországban a törvényeket huszonnégy órára hatályon kívül helyezik, akkor azonnal tört döfem volna neki a hátába. De az ég kegyes volt hozzám, a halál magához szolitotta és így ettől is megszabadultam.

A III-ik kongresszust Cristiniában tartották meg, Európa országainak kiküldött képviselői, hol szemtanúi lehettek, miképpen regenerálódott a szesz italoktól való önmegtartóztatás következtében az előbb részeges, elzúllott norvég nép és lett Európa legjózanabb, erkölcsös és előre haladt népévé.

A IV-ik kongresszust Hágában (Hollandia), az V-iket Baselben (Svájc), a VI-ikat Brüsszelben (Belgium), a VII-iket Párisban, a VIII-ikot 1901. évben Bécsben tartották meg, mely eredményeiben leggazdagabb volt. Magyarország figyelmé is ekkor irányított ezen kérdés felé nagyobb mértékben, s a hazai alkohol ellenes mozgalom ezen kongresszus hatásának tulajdonítható. A IX-ik nemzetközi kongresszust 1903. évben április 14-én Brémában tartották meg, melyen képviselve voltak az egyes országok, mértékletességi s több ezzel rokon egyesületeken kívül a legtöbb országnak kormánya is. Magyarországot a kultuszminiszter megbízásából dr. N. Szabó Sándor osztálytanácsos képviselte, ki igen részletesen, tanulságokban gazdag jelentésben számolt be ezen kongresszus lefolyásáról, annak eredményéről.

Ismerteti az egyes országokban e téren elért eddigi üdvös eredményeket, azok megvalósítási eszközeit. Finnországban például helyenként aranyért sem lehet szeszitalt találni, az angol tengerészetnél 217 alkohol ellenes főkegyesület működik igen sikeresen a legénység körében, ugyancsak Nagybritanniában törvényt hoztak az iszákosság büntetésére, Belgiumban a pálinkát nagyon megadóztatták, Németországban a nyilvános kimérések számát korlátozták, Ausztriában most van készülődésben egy törvény az iszákosság magán és büntetőjogi megfenyítése érdekében, Franciaországban az iskolák növendékei között szétosztott füzetekben ismertetik az iszákosság veszedelmes voltát. Tudva van, hogy mentől vagyonosabb valamely nép, annál több egyenesadót fizet, s az alkohol élvezet emelkedésével egyenes arányban fogy az egyenes s így másnemű pótdót fizetők száma is.

A szellemi és testi munkaképesség nyer igen sokat a józan étellel, a minek nyomában aztán igen üdvös eredmények fakadnak, míg az alkohol élvezet minden előhaladást megbénít. Oly ipar, — mint a szeszgyártás is — melynek termékei a nép szellemi és erkölcsi, fizikai képességeire a fogyasztás egyenes arányában ártalmasak, a nemzetre csak veszteség forrása lehet.

Ezen brémai nevezetes tanácskozás teljes egyetértéssel azon van, hogy legszebb és szent kötelesség az ifúságot az alkohol veszélyeire figyelmeztetni s a tanítóságot kell e nagy és nevezetes küzdelem zászlóvivőjéül, apostolául megnyerni, kik legtöbbet, mindent tehetnek megfelelő segítséggel, az ifúságnak józan életre való nevelése ügyében.

Végre letelepedhettem az első számú asztalhoz!

Közvetlen közelében voltam! Ha beléptem a kávéházba, vagy ha onnan távoztam, mindig sokáig legeltettem szememet az édes lánykán: egymásután szemügyre vettem domború keblét, csodáltam szép, fekete haját, piros ajakát stb. stb.

Az elmúlt hét évnek nyoma ugyan látszott rajta, de én őt még mindig ugyanazon szemmel néztem, mint amikor legelőször léptem a kávéházba és legelőször láttam...

Nem akarom itt leírni az érzelmek azon viharát, amely szívemben dult ebben a pillanatban és amelyre oly sokáig kellett várakoznom. Az öröm megfojtott bennünket; elvesztettük eszünket; kenyér szeletkémet a vízbe mártottam, kávémat pedig bele öntöttem a pénztárczámba; ő pedig — az én imádott angyalom — cukor helyett pénzt tett a tálcákra, a cukordarabokat pedig elzárta a pénztárba...

Az érzelmeknek nincs szüksége sok szóra; rövid beszélgetés után, örök hűséget esküdttünk egymásnak anélkül, hogy erről tudtak volna valamit a kávéházban.

Színlelvé, mintha kalapom belsejét nézném, azt rebegtem neki:

— Szeretlek!

Ő pedig, mintha egy poharat akarna megtörölni, rám nézett és suttogva mondá:

— Szeretlek!

Amire én azonnal válaszoltam:

— Te leszel a feleségem! Holnap jelenj meg a jegyzőnél és pedig fél tíz után öt perc.

(Öt perckor fél tíz után — a hivatalomban kellett lennem; de lángoló szerelmem elfelejtette velem ez egyszer a pontosságot.)

*

Ismerteti továbbá dr Szabó jelentésében az asszonyoknak fontos szerepét ezen alkohol ellenes mozgalmakban, egyesületekben s végül jelzi, hogy a legközelebbi 1905-ben megtartandó alkohol elleni kongresszus Budapesten fog megtartatni. Valóban értékes tanulmányt szerzett ezen kongresszuson az osztálytanácsos ur, méltó, hogy erről szóló jelentését minden ember, különösen, ki az ifjúság nevelésével foglalkozik elolvassa, a dr Ranschburg „Gyengeségű és gyengeelméjű iskolás gyermekek gyógytana” c. művével együtt.

Gy. M.

A beruházási törvény. A kormányhoz közel álló egyik lap azt az érdekes közgazdasági hírt bocsátotta ki, hogy a kormány a beruházási törvény alapján felépítendő vasutakkal nem tekinti a vasutak építésének ügyét befejezettnek. A kormány csupán a fővonalak építését tartotta szem előtt, mert elvből ezeket az állam magáénak tartja fenn, ellenben lehetőleg a magánvállalkozás körébe utalja az olyan vasutak építését, melyek alárendeltebb jelentőségűek. E szerint a héjjasfalva — székelyudvarhelyi h. é. vasut kiépítésének ügye nem a kormányon, hanem az érdekelt vidékek akciójának hiányán mulik.

Egy év.

Etéd, 1904. ápril hó.

Igaza van annak, aki azt merészelte mondani, hogy minden ember annyit ér, a mennyire és a hogyan hivatását be tudja tölteni. S ha ez igaz, akkor ahhoz sem férhet kétség, hogy minden egyesület annyit ér, a mennyire célját elérni és annak elérésére törekedni tud.

Annyi mindenféle egyesület, szövetség létesült már szebbnél-szebb célokkal, s ezek közül annyi és annyi hanyatlott el mielőtt a célját csak megvalósítani is bírta volna, vagy annak megvalósításához hozza is fogott volna. Annyi és annyi keletkezett már a nép anyagi javainak megvédésére és annyi sok a népek nevelésére.

Mindenik megállja helyét, ha kicsinyes érdekek okok egyes embereket arra nem készítenek, hogy saját érdekeit, vagy mások iránti gyűlöletből annak ellene ne támadjanak. Akkor elenyészik s ellenkezőt ér el, segíteni akart a szegény emberen s azt rántja bajba.

A népnevelés érdekében létesült egyesületek is csak úgy állhatják meg helyüket, ha vezetőjük oly lelkes ember, ki saját baját feledve, siet a közérdekeiben cselekedni, sokszor gunyakaj s oly gyakran meg nem érdemelt támadások közepette.

A népnevelésre létesült az „Etédi ifjúsági egyesület” is, mely mindig és minden körülményben megállta helyét. Sőt ez volt az egyetlen.

Másnap, a kitűzött órában, örömtől sugárzó arccal megjelentem Crosse jegyző urnál.

A lehető legszebb dolgokat mondottam a jegyző urnak szívem választottjáról; a jegyző egykedvűen vett elő egynéhány bélyeges papírt.

— Majd meglátja jegyző ur, mondtam szenvedélyes hangon, milyen szép haja van, milyen domboru a keble, hát a kis kacsója, nyaka egy istennőre emlékeztet, de legszebb mégis a dereka; ez a meg testesült karcsúság! Nem hiába hét év óta imádom!

Egyszerre a jegyző ur csak azt kérdezi tőlem:

— Kicsi-e a menyasszonya vagy pedig nagy?

Ez az egyszerű kérdés — megdöbbenett!

— Erre kérem nem felelhetek...

— Hogyan, mondá csodálkozva a jegyző, ön nem felelhet? Ime hét év óta szereti és nem tudja, vajjon menyasszonya kicsi-e vagy nagy?

— Pedig úgy van, feleltem — nem minden zavar nélkül, én mindig csak a pénztárban láttam őt és mindig csak — ülve... azaz csak a derekáig láttam.

— De hiszen önök csak találkoztak más-hol is... például a sétateren, a színházban, a fürdőben!

— Soha máshol nem láttam őt, mint a kávéházban... és én oly pontos ember vagyok, hogy időmet nem szentelhettem ennek az ártatlan angyalnak, kivéve azt a rövid egy órát a kávéházban: és akkor én őt mindig csak ülve láttam a pénztárban.

Alig hogy befejeztem beszédemet, megnyílt az ajtó és belépett — a menyasszonyom...

Alig hogy megláttam, egyet sikoltottam és eszméletlenül estem a jegyző ur térdére.

Szívem választottjának, az én imádottnak angyalomnak két — falába volt...

len, mely megünnepte 1903. dec. 21-ikét midőn 200 éve mult, hogy az udvarhelymegyei székelyek egyrésze a Rákóczy szabadságot hirdető zászlói alá felekküdtek kurucnak.

S nem mult el egyetlen nevezetesebb esemény, melyet megne ünnepelt volna, hogy tagjaiban az ősök iránti tiszteletet s a haza szeretetét ápolja.

A rendes gyűlésektől eltekintve, midőn egyszerű falusi harisnyás legényektől szebbnél-szebb szavakat hallottunk, megünnepte március 15-ikét, s ekkor Szilágyi Béla jogh. szavalt a „Nemzeti dal”-t a töle megszokott precizitással s tarcsafalvi Pálffy Aladár tartott ez alkalommal is, mint a Rákóczy-ünnepélyen hazafias beszédet, melyben a végtelen hazaszeretetre buzdította a nagyszámban összegyűlt ünneplő közönséget.

Március 20-án is sikerült ünnepélyt rendezett Kossuth halálának 10 éves fordulójára. Király László, Gálffy Mihály és Máthé Ferenc szépen sikerült szavatai előtt Szilágyi Béla jogh. ismertette Kossuth életét és munkásságát.

De bizonyára ezen ifjúsági egyesületnek és vezetőjének Rozsday István állami tanítónak legnagyobb érdeme ez évi működésben az, hogy tarcsafalvi Pálffy Aladár megiratták a község történetét, melyből a tárca rovatban fogunk közölni mutatót), aki díjtalanul volt szíves ezen nehéz, fárasztó munkát elvégezni. S ezáltal Etéd községe lett az első kisközség, melynek története nyomtatásban közközezen forog.

Rozsday István áll. tanító fáradságtalan buzgalma s lankadatlan kitanítása folytán elérte az ifj. egyesület, hogy egyetlen fillért sem kellett áldozzon az egyesület a könyv kiadására, mert a falu ifjúságával színélőadást rendezve, annak költségeit fedezte, erre a célra fordítván a „Kuruc-estély” tiszta jövedelmét is.

Nem a nagyképszerűség indította e sorok megírására, hanem példa képen óhajtottam adni más ifj. egyesületeknek, hogy mit el nem lehet érni igazán érő szívvel s tetterős akarattal. Mit elérhetne érni Etéd község népével, ha az az áldatlan kara nem volna unos-untalan. De e helyen az ifjúsági egyesület s úgy a gyűléseken résztvevők nevében is hálás köszönetet mondok Rozsday István áll. tanító, ifj. egyesület igazgatójának, hogy fáradságot nem ismervé vezette az egyesületet, s a hallgató közönségnek pedig oly sok élvezetes estét szerzett.

T. B.

Tan- és nevelésügy.

A nemzeti öntudat felébresztése.

A magyar Pestalozzi Társaság szombaton délután a fővárosban ülést tartott, amely alkalommal Makay Béla dr. kultuszminiszteri osztálytanácsos a magyar nemzeti öntudat felébresztéséről rendkívüli érdekes és tartalmas előadást tartott.

Előadásában a nemzeti öntudat történeti fejlődésére tett visszatekintést és a történetből állapítja meg, hogy a nemzeti öntudat ébredése mindig a magyar nemzeti nyelv kizárólagos követelésével forrott össze; a nemzeti nyelv kizárólagos érvényre emelése által, amely nélkül nemzeti állam el sem képzelhető.

A mult magasztos eszméi, a nemzeti ideálok lassankint nagyrészen testé váltak s a nemzet tudatosan munkálkodik az egységes nemzeti állam megteremtésén.

De egyet s pedig az egységes nemzeti állam első követelményét, legfőbb ismervét nem vitat ki még minden téren: a magyar nemzeti nyelv egységét.

Husz év alatt a magyar nyelv kötelező tanítását elrendelő 1879: XVIII. t.-c. óta a magyar nemzet minden fiát a magyar nyelvre meg nem tanítottuk, pedig a nyelvi egység egyik legelső eszköze a nemzeti állam megteremtésének.

Jelenlegi közoktatási miniszterünk már 1896-ban, mint a II. egyetemes tanügyi kongresszus előadója, az egységes nemzeti közoktatásról szólván, kijelentette a többiek közt, hogy „közoktatásügyünket határozottan nemzeti irányban kell fejlesztenünk és szervezetét egységessé, valódi organizmussá kell tennünk. Közoktatásunkba az igazi nemzeti szellemet bevinni csak akkor sikerülhet, ha egyszer mindenki, aki az ifjúság tanításának és nevelésének magasztos hivatásával foglalkozik, maga át lesz hatva a nemzeti érzéstől, nemzeti feladataink tudatától.”

S már a czélnál is vagyunk, mert Berzeviczy, mint miniszter programbeszédében fentartotta

előbb tett kijelentéseit s első fontosabb, elodázhatatlan teendője volt a népoktatás ügyre vonatkozó törvények revíziójával való foglalkozás. Ezután a tanítók teendőit fejtegeti a jeles előadó.

Mit tegyen a tanító, hogy a nemzeti öntudatot a haza minden polgárában felébressze, ápolja és öregbítse?

Első sorban kell, hogy maga is áthatva legyen a nemzeti érzéstől és nemzeti feladataink tudásától. Le kell rombolnia a gyermeki szívben s lélekben az idegen, a nemzetiségi eszmék bálványoltárait.

Kedveltesse meg a gyermekekkel a dalt, mert ez leghamarább megrezgeti a szív érzelmvilágának hurjait.

Tegye a tanító az iskolát a nemzeti érzés felszentelt templomává, amelyben az édes magyar nyelven mutassa be a haza oltárán áldozatát, s nem a vad erőszak, hanem a béke, türelem és szeretet isteni fegyvereivel hódítsa meg a népet, hogy véle apostoloskodjék az egységes magyar nemzeti állam eszme szolgálatában.

Legyen maga a tanító a törvény, amely magyarrá tegye a magyart!

Az udvarhelymegyei tanító urak figyelmébe!

Dr Gööz József, budapesti igazgató f. évi április hó 20-án d. e. 10 órakor fogja az ő egyesítő új tanítási módját (hangutánzó olvasás és írástanítás) a székelykeresztúri állami tanító képző-intézet ifjúsága előtt ismertetni, mely alkalommal az érdeklődő szakemberek is jelen lehetnek. Székelykeresztúr, 1904. április hó 1-én. Ujvári Mihály igazgató.

Egyházi élet.

A róm. kath. templom belső javítása és díszítésére adakoztak: Kádár József Csikmindszent 7 K, az ígéretnél jegyzetektől befizetett: Soó Gáspár igazgató 100 K, Bartos Dénes plébános (Parajd) 100 K, Tállyán Miklós Modos 20 K, Tállyán Imre Fancsal 25 K, Szébeni Antal 30 K, Kovács Dénes mészáros 10 K, Gergely József postatiszt 5 K, Szánthó János 2 K, Jánó Ferenc 4 K, Székely József kir. törv. bíró 10 K, Tamássy Péter 8 K, Diemár Károly 5 K, Szabó Gábor 5 K, Szabó István kir. alügyész 20 K, Spaller József 4 K, Burnász Mariska 4 K, Lukácsffy Kristóf 6 K, Bálint György 25 korona. Összesen: 390 korona. 1903 december 31-iki tőkésített betéti kamat 22 K 13 fillér. I—IX közlemény szerint befolyt: 1740 K 70 fillér, összesen: 2152 K 83 fillér. Fogadják a nemesszövület adakozók ez uton is hálás köszönetünket Jung Cseke Lajos apát plébános, [Paschek Viktor pénztárnok.

A husvéti istentiszteletek sorrendje az evang. reform. templomban: Husvét első és második napján d. e. 10 órakor egyházi beszédet tart Vajda Ferenc, lelkész; harmadnapján d. e. 10 órakor beszédet tart Kónya Kálmán, ref. vallástanár. A délutáni istentiszteleteket 1/2 3 órakor Demes Ferenc segéd-lelkész tartja.

Különfélék.

M. t. olvasóinkhoz. A „Székely-Udvarhely” tizedik évfolyamának második negyedére ezenél előfizetést nyitunk s lapunk igaz barátaihoz azt a tiszteletteljes kérést intézzük, hogy lejárt előfizetésüket megújítani, esetleges hátralékaikat kiegyenlíteni és a „Székely-Udvarhely”-et ismerőseik körében ezután is megrendelésre ajánlani kegyeskedjenek, hogy nem kicsinylendő feladatainknak mi is pontosan megfelelhessünk. A „Székely-Udvarhely” ezentúl is hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap, tehát minden héten kétszer karolja fel a székely anyaváros és vármegye közügyeit. Nem riadva vissza semmi áldozattól: híven, lelkiismeretesen és pártatlanul szolgálja a székelység legvitalisabb érdekeit. Az a pár korona előfizetési díj, mely egyeseknek amúgy sem lehet sok — bőven visszatérül azáltal, hogy legjobb tehetségünk szerint, munkatársaink határozott támogatásával, mindig oly közleményeket kívánunk adni, melyek a „Székely-Udvarhely” hatáskörébe tartoznak s a közérdeket valóban előmozdítani hivatottak. A székelység ügyeivel állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk előhaladása, boldogulása, nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű nemzeti és így a leghazafiasabb érdek is. Legyen szabad tehát m. t. olvasóink, önzetlenül támogató munkatársaink eddig tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk,

hogy elvállalt és folyton fokozódó kötelezettségeinknek — teljes mértékben megfelelhessünk. — A „Székely-Udvarhely“ előfizetési ára lapunk homlokán olvasható. Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a m. kir. postatakarékpénztár 10,489. sz. befizetési lapja használandó, melyet mindenkinek készséggel és ingyen küldünk meg.

— **M. t. Olvasóink és munkatársainknak boldog húsvéti ünnepeket kívánunk!**

— **Személyi hírek.** Elischer József nagyszebeni kir. tankerületi főigazgató, a húsvéti ünnepeket leányánál és vejénél Solymossy János gyógyszerésznél tölti városunkban. Ugyancsak az ünnepekre hazaérkezett Kiss Dániel m. kir. államvasuti távirtdaellenőr is. Poppov Péter kir. tanfelügyelőségi tollnok pedig három hónapig tartó betegségéből felgyógyulván, állását e napokban ismét elfoglalta.

— **A székelyföldi miniszteri megbízott nálunk.** Balogh Vilmos miniszteri tanácsos, székelyföldi miniszteri biztos, vármegyénk főispánját értesítette, hogy dr. Koós Mihály miniszteri kirendeltségi vezetővel folyó hó 7—9-ike között Székelyudvarhelyre érkezik, mely alkalommal az e vármegye területén foganasítandó teendőket fogják beható tanácskozás tárgyává tenni. E tárgyban az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 8-án (pénteken) d. e. 9 órakor a vármegyei ház kistermében választmányi ülést tart s azon a miniszteri kirendeltség is részt vesz.

— **Püspöki jóváhagyás.** Gál Sándor helybeli róm. kath. kántor-tanítónak Gyergyó-Szárhegy nagyközségbe egyhangulag történt megválasztását a püspök jóváhagyta s így rövid idő múlva elfoglalja új állomását és megüresedik a kántori állás, melyre a pályázat kihirdetése már elrendeltetett. Gál Sándort nemcsak a róm. kath. hívők osztatlan szeretete, hanem általában a más felekezetek körében levő szinte barátainak mély sajnálata is kíséri fogja útjában. Távozására mindenestre veszteséget képez.

— **Államsegély a szövetkezeteknek.** A vármegye főispánjának közbenjárása folytán a földmívelésügyi miniszter felhatalmazta a marosvásárhelyi székelyföldi miniszteri kirendeltséget, hogy az alsósiménfalvi, vargyasi, peteki, lövétei, böződi és alsósófalvi fogyasztási szövetkezetek, valamint a szentegyházassóláhfalvi fogyasztási és értékesítő szövetkezetek részére egyenkint 2000—2000 korona segélyt folyósítson az országos központi hitel-szövetkezetnél oly módozatok mellett, hogy ebből 500 korona az első berendezés költségeire, 1000 korona forgó tőkére, 500 korona pedig egy, a vármegye központján létesítendő közös áruaktár költségeire fordíttassék.

— **Halálozás.** Szomorúan és részvéttel vettük a hirt, hogy néhai Heya Endre, volt főreáliskolai igazgató fia, Heya Endre nyugalmazott vasuti mérnök folyó hó 1-én életének 39. évében Kolozsváron meghalt. Az elköltöztetett szerető édes anyja özv. Heya Endréné szül. Berzencey Vilma, neje Frank Adél és leánya Mariska siratják. A megboldogult hült tetemeit ide szállítják s folyó hó 4-én délután 3 órakor a vasuti állomástól fogják a róm. kath. temetőben, a családi sírboltba elhelyezni.

— **Meghívó.** A polgári önképző és segélyző egyesület f. évi ápr. 10-én d. u. 2 órakor az egyesület nagyszobájában tartja évi rendes közgyűlését, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívottnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1903. évi számadások megvizsgálása s az erről felvett jegyzőkönyvek felolvasása. 4. Az 1904. évi költségvetési előirányzat bemutatása. 5. Tisztviselők és választmányi tagok lemondása és azok újráválasztása. 6. Indítványok. A választmány.

— **Szövetkezetek.** A Magyar Gazdaszövetség keretében megalakult vármegyénk három községében és pedig Agyagfalván, Bögzőn és Muzsnán a fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A szövetkezeti eszme terfglalását örömmel konstatáljuk, mert a mi hitelviszonyaink mellett a községek életére valósággal jótékony hatást gyakorolnak a helyesen megalakított és életképesen vezetett szövetkezetek.

— **Értesítés.** Mai napon az „Orsz. központi jegyzői egyesület“ elnöksége április 8-ára, gyűlésre hívott, melynek tárgya: A jegyzői és segédjegyzői fizetésre vonatkozó törvényjavaslatról elnöki előterjesztés. Miután még sorozás van, gyűlést nem hívhatok össze, ha azonban valaki elmenni óhajt, vagy keblei küldöttséget kíván, kérem szabályos javaslatát. Fenyéd, 1904. március 26-án. Gálffy István, elnök.

— **Köztudomásu,** hogy a Zoltán-féle csúsz és köszvény elleni kenőcsben egy oly kipróbált szert ismernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvedtek s furdókat és különféle szereket eredménytelenül használtak, már néhányszori bedörzsölés után meggyógyultak. Üvegje 2 K Zoltán B. gyógytárában Budapesten.

— **Tavaszi állatvizsgálatok.** Az udvarhelyi járás területén a haszonállatok tavaszi vizsgálata e hó folyamán befejezést nyer. A húsvéti ünnepek után, vagyis e hó 6-án: Bethlenfalva, Fenyéd és Küllőkeménfalva; 7-én: Zetelaka, 8-án Oroszhegy-Varság-tisztása és 9-én: Oroszhegy község állatai kerülnek vizsgálat alá.

— **Az összes szepítőszereket fölülmulja a közkedvelt Földes-féle Margit-crème.** Gyorsan és biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, kiütéseket, ráncokat és egyéb arctisztatlanságot és így nemcsak szépít, hanem fiatalít is. Ára 1 K, nagy tégely 2 K. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerárában, Aradon és minden gyógyszerárában, drogériában és illatszer kereskedésben. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Meghalt a börtönben.** Demeter Pánczél Julianna, kit a múlt év tavaszán lopás miatt egy és fél évi börtönre ítelt a kir. törvényszék, március 31-én reggel, hosszas betegség után meghalt a helybeli kir. törvényszéki fogházban.

— **Székely szülők és ifjak figyelmébe.** A m. kir. honvédelmi miniszterium most tette közzé a hadsereg akadémiaiban és reáliskoláiban a magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1904—905. tanév kezdetén betöltendő kincstári, magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetéses helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményét. E pályázat szerint a különböző foku intézeteknél 181 hely fog a magyar honos ifjak rendelkezésére állani, még pedig: 116 hely a községi és kismartoni alreáliskolákra és mehrisch—weiskircheni főreáliskolákra, 65 hely a magasabb intézetekre, minők a bécsújhegyi katonai akadémia és a bécsi katonai műszaki akadémia. Az alreáliskoláknál betöltendő 116 hely közül 70 a katonai kincstár terhére, 32 magyar állami alapítványi hely s csak 14 olyan, a mely részben fizetéses hely. A fenti helyek elnyeréséért f. évi május hó 15-éig kell folyamodni, még pedig a katonai kincstári helyekért a közös hadügyi miniszteriumhoz címezve s az illetékes kerületi, tér-, avagy hadtestparancsnokságokhoz benyújtott folyamodványokkal. A magyar állami alapítványi helyekért a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz kell folyamodni. A folyamodványok felszerelését és rendeltetési helyükre juttatását illetőleg az érdeklődő szülők tájékoztatást nyerhetnek a járási szolgabirodságoktól, a hol az összes pályázati feltételek megtudhatók. Közreadjuk e rövid tájékoztatást azzal az óhajattal, hogy vajha minél többen igyekeznének székely honfitársaink közül a kínálkozó alkalmat megragadni s igyekeznének fiaikat katonai nevelő intézetekbe bejuttatni. A magyar hadsereg megvalósítható csak akkor lesz, ha a magyar állampolgárok közül meguk a magyarok igyekeznek benne tért foglalni, mint tiszt. S különösen székely véreinket tartjuk e térre és pályára hivatottnak, a kikből a katonai erény még nem pusztult ki. S aztán! S aztán! a katonai pálya szép és hálás pálya. Rajta székely ifjak! itt az alkalom megteremteni a magyar hadsereget.

— **Új zománc-edények.** A pozsonyi Wisten P. betéti társaság zománczott edények gyára konstata, hogy az általa gyártott, szürkén zománczott „Secessio“ edényeinek egyik főelőnye abban áll, hogy ezen edények zománcozásához kizárólag csak oly anyagok használtak, melyek nemcsak, hogy a törvény előírásának teljesen megfelelnek, de még azon felül sokkal erősebb savak ellenében is teljes ellentálló képességgel bírnak és ezáltal ezen „Secessio“ zománc-edényeket, melyeket kevésbé mutatók voltak miatt némely helyen még nem elég igazságosan ítélnék meg, minőségi szempontból méltán az elsőrangú főzedények közé kell sorolni.

— **Franklin-Társulat,** ez a legelőkelőbb magyar irodalmi intézet, az 1853-ban alapított Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)-féle cs. és kir. könyvkiadó üzletet vétel útján megszerezte. Ezzel az eddig is igen tekintélyes helyet elfoglalt intézet, hazánk legnagyobb szabásu irodalmi vállalata lett.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg lehet, amelyet igen korlátozott számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely“ apró és rendes hirdetései — melyeket hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legelőkelőbbek és feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Eladó telek** Orbán Balázs-utca 4. szám alatt. Értekezhetni lehet Baló Zsigmond aranyművessel.

Irodalom.

A Magyar Hírlap tizennegyedik évfolyamát éli. Ez a tizenegy esztendő a Magyar Hírlap elvűségének, a magyar érdekek védelmében kifejtett állandó szívós harcának a tanuságtétele. A Magyar Hírlap egyetlen törvénykönyve a nemzet minden igaz érdekének az összefoglalása. A Magyar Hírlap minden híradása komoly és megbízható. Szépirodalmi része a leghíresebb magyar írók tollából való. Hírvivata rendkívül gazdag. Művészeti és színházi tudósításait s irodalmi tanulmányait alaposság és szakértelem jellemzi. Gyakran közöl karikatúrákat. Közgazdasági értesítései hitelesek. A Magyar Hírlap a szerkesztői üzenetben kimerítő választ ad. Kedvezményei páratlanok. Január óta új vállalatot indított meg a Magyar Hírlap regénytára címmel. A vállalat minden hónapban egy-egy kötetet ad ki a legjelesebb magyar és külföldi írók műveiből. Ezeket a köteteket a Magyar Hírlap előfizetői havonként teljesen ingyen kapják. Kedvezményes áron kapják a Magyar Hírlap előfizetői az „Ország-Világ“ hetilapot. A Divat Szalont a legjobb divatlapot, kedvezményes áron rendelhetik meg a Magyar Hírlap előfizetői. A Magyar Hírlap az ingyen könyvajándékkal negyedévre 7 korona.

A primadonna estélye. Egyik színházunk primadonnájánál estély volt a napokban. A vendégművésznek egyike a közönség izléséről kezdett beszélni, melyet nem lehet megtevesztetni, míg az egyéni izlés gyakran téved. A kérdés nyomában hosszabb eszmecsere indult. Végre megszólalt az egyik vendég. „Hát ha valaki igazi kényes izlést akar tanulmányozni — figyelje meg a közönség magatartását az irodalommal szemben. A lapok kezdetben irtak politikáról és közölték a legújabb híreket. Később divatba jött a tárcacikk, a novella, a regény, már nem is lap, a melyben versek nincsenek a legjobb poétáktól, visszaemlékezések a legelső íróktól, egy lap pláne cikkeket közölt maguktól a miniszterektől és legnevesebb államférfiaktól. Az a lap, melynek élén Kossuth Ferenc, Eötvös Károly és Fenyő Sándor állanak, évek óta úgy készül, hogy benne minden társadalmi osztály megtalálja a maga érdekei képviseletét. Én egyszer véletlenül tanuja voltam két vármegyei jegyző szavaltásának. Az egyik dicsérte az Egyetértést, a másik kifogásolta, hogy nem közöl divatképeket. „Az igaz, felelt az első, de küldi a Divat Szalont negyedévenként 1 frtért.“ „Más lapok ajándékkönyveket is küldenek szét.“ „De egyik se olyat, mint az idei Rákóczi-Album, melyet még most is megkap minden új előfizető.“ Hát ez is igaz, de más lapot ma már hét koronáért kapni negyed évre, „No, minden néven nevezendő tisztviselők ugyanezért a kedvezményes árért kapják meg az Egyetértést is.“ A társaság erre elhatározta, hogy a most kezdődő évnegyedre valamennyien előfizetnek a magyar uri körök e régi elvű lapjára.

Kakas Márton. Pompás képek, vidám apróságok tarkítják a Kakas Márton legújabb számát is. A címkép, a melyet Bér Dezső rajzolt, a sorozásról állít elénk egy mulatságos jelenetet, míg a hátulsó színes rajzzal Jeney Jenő gunyolja ki elmésen azokat, a kik fölültek az automobil csalóknak. A lap belső oldalaira Linek Lajos, Eder Gyula, Ház Liklos és Kürthy György rajzolt vidám témájú szép képeket. A szöveg is aktuális és ötletes. A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes száma 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

Törvénykezés.

Főtárgyalás. A helybeli kir. törvényszéknél e napokban megtartott főtárgyalásokon: Sente József olaszteleki postatolvajt lopás büntetteért 10 havi börtönre s 3 évi hivatalvesztésre és a költségek megfizetésére; id. Balázs Lajost és Mihály Jánost súlyos testisértés vétsége miatt 7—7 napi fogházra és 10—10 K pénzbüntetésre; Tóth Mártont pedig súlyos testisértés büntette miatt 6 hónapi börtönre ítélte a bíróság. Az ítéletek jogerősek.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Sz. 197—1904. **Meghívó.** Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya április hó 8-án d. e. 9 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tart, a melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívottnak. Targysorozat. 1. A székelyföldi akciót illető megbeszélések, Balogh Vilmos min. tanácsos, székelyföldi miniszteri megbízott ur részvételével. 2. Folyó ügyek. Székelyudvarhely, 1904. március 31. Az elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

U. M. Szik. Szíves küldeményeit megkaptuk. Ohajtása szerint cselekszünk. A pályázatot közelebbről hozzuk, mert az illető rovat már le volt foglalva kisértett közleménnyel. Köszönet és üdvözlét.

U. D. Hk. Köszönjük az ígért beváltását. Máskor fölhasználjuk. Most nem lehetett.

T. A. V. Szíves örömmel vettük a régen nélkülözött sorokat. Az eddigiekre a fölmentvényt megadjuk a jövőre ígért javulás reményében. A jókívánatokat hasonlóképp viszonozzuk mindenkiben!

K. B. Ditró. Bárminő közérdekű székely ügyben lapunk támogatására ezután is számíthat. Cikkelyét köszönjük és legközelebb hozni fogjuk.

Nyílt-tér*

- Rövid használat után nélkülözhetlen. —
- Igen alkalmas utazásoknál. —
- Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetlen
fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrahatók el ez által Ennél leg sikeresebbnek bizonyult a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Eladó egy kitűnő forgalmu helyen levő üzleti helyiségül alkalmas épületes beltelek a Bethlen-utca 34. sz. alatt, valamint egy istálló és csűr épületfaja. Értekezhetni ugyanott.

A Székelyföld legelőnyösebben ismert cipőbevásárlási forrása!

Orbán, Nagy és Tamás

kész cipőárú raktára ***
Székelyudvarhely, Kossuth-
utca 2. szám. ***

Van szerencsénk úgy a helyi, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, miszerint raktárunkat a tavaszi idény újdonságaival bőven elláttuk s azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhessünk. — Raktárunkon kaphatók mindennemű —

férfi- és női cipők

és újdonságok, ugyisint fehér, sárga és bordeaux gyermek-cipők a legjutányosabb árakban. — Különösen felhívjuk b. figyelmét TANNERIN cipő-kenőcsünkre, mely felülmul minden reklam-kenőcsöt, dobozonként 40 fillér árban. — Megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Az idény újdonságai: Chevreux, Chevreux-lakk stb.

Saját gyártmány. o o Gyors és szolid kiszolgálás.
— — — Aranyéremmel kitüntetve. — — —

Irnok. Jó bizonyítványokkal rendelkező, szép írású fiatal ember irodai alkalmazást keres. Cim e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, a Petőfi- (ezelőtt szombatfalvi-) utca 10 sz. a. levő 5 szobás emeleti lakás kiadó. Értekezni lehet **Biró Áron** háztulajdonossal.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Egy jó karban levő faház

(3 szobás) anyaga olcsó áron eladó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára
Sz.-udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós
cipőkben!

Mérték utáni megrendeléseket pontos kivitelezéssel. **Fredin** cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Essenciákat

— csálhatatlan bizonyossággal —
— a legjobb likőrök, borszeszek, különféle szeszek és ecet készítéséhez a legkitűnőbb és páratlan minőségű szálitok. Nagy megtakarítás. — Jóságért felelősséget vállalok. Különlegességekből megbízható receptek. írjegyzéket, utasítást ingyen és portómentesen küld: **Pollák Károly** Fűlöp, essenc gyára Prága. Ügynökök felvételnek.

Kiadó a Főpiacz-téren több lakás, iroda, pince, gabona-elárúsító hely

(kiméző hámbárokkal), u. m.: Három szoba, konyha, pince és melléképítményekből álló földszinti udvari lakás. Nagyban dolgoztató férfi vagy női szobáknak, különösen fényképeseknek, vagy hasonló csendes foglalkozásu, hosszú, világos műhelyet és kézi raktárhelyiségeket igénylőknek. Különösen alkalmas, kiknek üzleti érdekük kívánja, hogy a főpiacon lakjanak s a kapu felé kirakatot helyezhessenek. **Egy udvari szoba**, magános lakónak, iroda helyiségnek, esetleg raktárnak, **Raktárul** gabonának vagy bárminek három nagy száraz pincehelyiség; esetleg egy külön nagy raktár helyiség — huzamosabb leendő bérletnél — tetszés szerint átalakítva. **Gabona** kiméző hámbárokkal ellátott — kicsinybeni elárúsításra — hely a kapu alatt. **Önálló lakás** külön udvarral és kerttel, esetleg konyha kertészeknek igen alkalmas, mert mesterséges öntözésre, az udvaron lévő bővizű kútból, könnyen berendezhető fekvéssel. **Három szoba**, konyha, kamara, egy igen nagy — műhelynek alkalmas — világos pince, egy kisebb és egy földi kamarával. Istálló, szekér szin, nyílt szin, sertés-ól, tyúk-ól stb.-vel felszerelve: azonnal vagy Szentgyörgy-naptól három, vagy hat évre. — Értekezhetni a tulajdonos: nagysólymosi **Koncz Ármán** gyógyszerész Székelyudvarhelyt.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
— csász. és kir. udvari szállítók. —
Rudolstadt.

Kapható Székelyudvarhelyt:
Koncz Ármán gyógyszerertárban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planét jr. kapálók,
szekavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók
őrlemalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.
Természetes gyógy borviz!
Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: **szentpétery Gergely** fűszer-, üveg-, porcellán- és disztáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deak-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Pénz

Olcsó pénzt
jelzálogra a segesvár ipar-, takaré- és előlegezés egylettől közvetít:
Siegmund József
börkereskedő, Sz.-udvarhelyt.

Pénz

Kelemen Lajos
épület-és műlakatos
Székelyudvarhelyt,
Petőfi-utca 20. sz.
Ezelőtt Szombatfal-
o o vi-utca.) o o

Személyes vezetése alatt, kitűnően berendezett saját műhelyében elkészít bármiféle lakatos munkákat a legolcsóbb árak mellett.

A legpontosabb kivitelű épületvasalásokat, vaskaput, kerítést, tornác-, erkély- és sirkerítésrácsokat, modern tüzelőket (sparhelt) és vízvezeték berendezéseket szolgáltatja. Cséplőgépek, szivattyúk, kerékpárok bármilyen javítását elvállalja s az e szakkörbe vágó megrendeléseket úgy helyben, mint vidéken kellő szakavatottsággal és gyorsan teljesíti.

Kerékpárok mérsékelt árban és kölcsön is kaphatók! Költségvetésekkel ingyen szolgál!

Ajánlunk

első minőségű Calcium Carbidot, 50 kg.-monként sérülés nélkül felnyitható és ismételtlen légmentesen elzárható bádogdobozokba csomagolva. Ára budapesti raktárunkban 100 kg.-monként 32 korona. Ajánlunk továbbá mindenféle Acetylén-lángzókat s egyéb kellekeket. T a k á s Győző és társa mérnöki és szabadalmi iroda Budapest, VII. Kerepesi-utca 40 sz.

Iszik, mint a
— a legjobb —

itatós papir.

Kapható: **Betegh Pál** könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében Sz.-udvarhelyt.

